

e-ISSN 3083-6018

СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК: економіко-правові проблеми

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Правові аспекти поділу майна подружжя в Україні: аналіз законодавства та судової практики

Ірина Ю. Франко^{1*} ● Людмила О. Самілик²

¹ Державний податковий університет (Україна). Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Навчально-наукового інституту права.

² Державний податковий університет (Україна). Доцент кафедри цивільного права та процесу, канд. юрид. наук, доцент.

* Автор-кореспондент, e-mail: irynafranko042@gmail.com

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.4.32](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.32)

Авторське право

© 2025 авторів

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства –
Некомерційна 4.0
Міжнародна»
(CC BY-NC 4.0).

Шлюб є не лише союзом двох осіб на рівні емоційного та духовного єднання, а й правовим явищем, що породжує спільні обов'язки, зокрема щодо майнових прав. В Україні правовий режим майна подружжя регулюється нормами Сімейного кодексу України, згідно з якими майно, набуте під час шлюбу, вважається спільною сумісною власністю. Водночас спори щодо поділу такого майна становлять значну частину цивільних судових процесів, що зумовлює необхідність комплексного аналізу законодавства та судової практики. Метою дослідження є вивчення особливостей правового режиму майна подружжя, зокрема умов визнання його спільною сумісною власністю, механізмів поділу, а також критеріїв, що дозволяють визначити особистий або спільний характер майна. Особлива увага приділяється презумпції спільності майна, передбаченій статтею 60 Сімейного кодексу України, та її спростуванню у судовій практиці. Аналіз чинного законодавства та судової практики свідчить, що визначальними критеріями спільного майна є час його набуття та джерело коштів. Якщо майно придбане під час шлюбу за спільні кошти чи внаслідок спільної праці, воно належить обом подружжям, навіть якщо оформлене на одного з них. У разі, якщо воно придбане за особисті кошти одного з подружжя, така особа повинна це довести. Судова практика підтверджує необхідність належних доказів для подолання презумпції спільності. Законодавство також передбачає, що борги подружжя можуть визнаватися спільними за умови їх виникнення в інтересах сім'ї. Окрема увага приділена правовому статусу майна осіб, які проживають однією сім'єю без офіційного шлюбу – згідно зі статтею 74 Сімейного кодексу України, таке майно також може визнаватися спільним. Верховний Суд неодноразово роз'яснював умови та межі таких правовідносин. Питання визначення режиму майна подружжя залишається одним з найскладніших у сфері сімейного права. Презумпція спільності майна є дієвим інструментом захисту прав подружжя, однак вона підлягає спростуванню на підставі переконливих доказів. Судова практика відіграє ключову роль у конкретизації правових норм та забезпечує передбачуваність рішень у майнових спорах подружжя.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

шлюб, спільна сумісна власність, поділ майна, майно, борги, подружжя.

e-ISSN 3083-6018

SOCIAL DEVELOPMENT: Economic and Legal Issues

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Legal Aspects of the Division of Marital Property in Ukraine: Analysis of Legislation and Court Practice

 Iryna Franko^{1*} ● Liudmyla Samilyk²

¹ State Tax University (Ukraine). Applicant for Higher Education of the First (Bachelor's) Level at the Educational and Scientific Institute of Law.

² State Tax University (Ukraine). Associate Professor at the Department of Civil Law and Procedure, PhD in Law, Associate Professor.

* Corresponding Author, irynafranko042@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.4.32](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.32)

Copyright © 2025
by authors

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution – NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

Marriage is not only a union of two people on the level of emotional and spiritual unity, but also a legal phenomenon that gives rise to joint responsibilities, in particular regarding property rights. In Ukraine, the legal regime of spousal property is governed by the Family Code of Ukraine, which considers property acquired during marriage to be jointly owned. At the same time, disputes over the division of such property constitute a significant part of civil litigation, which necessitates a comprehensive analysis of legislation and case law. The purpose of the study is to examine the peculiarities of the legal regime of marital property, in particular, the conditions for recognizing it as community property, the mechanisms of division, and the criteria allowing for the determination of the personal or community nature of property. Particular attention is paid to the presumption of community of property provided for in Article 60 of the Family Code of Ukraine and its refutation in court practice. The analysis of current legislation and court practice shows that the determining criteria for joint property are the time of its acquisition and the source of funds. If the property was acquired during the marriage with joint funds or as a result of joint work, it belongs to both spouses, even if it is registered in the name of one of them. If it was acquired at the personal expense of one of the spouses, that person must prove it. Court practice confirms the need for proper evidence to overcome the presumption of joint ownership. The law also provides that spousal debts may be recognized as joint debts if they are incurred in the interests of the family. Particular attention is paid to the legal status of property of persons living in the same family without a formal marriage – according to Article 74 of the Family Code of Ukraine, such property may also be recognized as joint. The Supreme Court has repeatedly clarified the conditions and limits of such legal relations. The issue of determining the regime of marital property remains one of the most difficult in the field of family law. The presumption of community of property is an effective tool for protecting the rights of spouses, but it is subject to rebuttal on the basis of convincing evidence. Court practice plays a key role in specifying legal norms and ensuring predictability of decisions in property disputes between spouses.

KEYWORDS

marriage, joint property, division of property, property, debts, spouses.

1. Вступ

Укладання шлюбу є не тільки значущою подією в особистому житті особи, але й спричиняє значні юридичні наслідки. З моменту реєстрації шлюбу між подружжям виникають як особисті немайнові, так і майнові права та обов'язки. Одним із ключових елементів шлюбних правовідносин є встановлення режиму спільної сумісної власності, який охоплює майно, набуте подружжям під час перебування у шлюбі. Цей правовий режим є доволі складною правовою категорією, котра має свої особливості й специфіку застосування. Саме тому значна частина сімейних спорів, які розглядаються судами, стосується питань поділу майна, що перебуває у спільній сумісній власності подружжя. Звичайно такі спори виникають у процесі розірвання шлюбу або після його припинення, коли сторони не можуть дійти згоди щодо того, кому і яке майно має належати.

Поділ спільного майна подружжя є не тільки юридично складним, а й психологічно вразливим процесом. Часто конфлікти у цій царині виходять за межі суто правового спору й переростають у глибокі особисті суперечки. Емоційне напруження, котре супроводжує поділ майна, істотно ускладнює врегулювання питань у досудовому порядку, що змушує сторони звертатися до суду для захисту власних прав. Водночас, вирішення таких спорів потребує глибокого аналізу обставин справи, правової кваліфікації майна, правильного визначення часток у праві власності, а також врахування інтересів обох сторін. Це зумовлює актуальність дослідження правової природи спільної сумісної власності подружжя, порядку її поділу та судової практики, що склалася у цій категорії справ.

2. Огляд літературних джерел

У наукових працях та судовій практиці значну увагу приділяють правовим аспектам, що стосуються майна подружжя, зокрема його розподілу та визначенню правового режиму спільної сумісної власності. Також досліджуються особливості майнових прав і обов'язків подружжя, які виникають під час шлюбу. Відповідно до чинного українського законодавства, а саме положень Сімейного кодексу України (далі – СК України), майнові відносини подружжя регламентуються як на рівні норм, так і практики їх застосування. Дослідники підкреслюють, що після укладення шлюбу майно, набуте подружжям, вважається спільною сумісною власністю (згідно зі статтями 60 та 61 СК України) [1]. Такий підхід свідчить про сучасне розуміння об'єкта права власності у шлюбі – не лише як речей, але й інших матеріальних благ.

У літературі розрізняють два основні способи поділу майна: договірний та судовий. Перевага першого полягає у можливості досягнення згоди між сторонами та уникнення судових спорів, тоді як другий застосовується у випадку незгоди щодо складу або порядку поділу майна. Зазначається, що спільним борг визнається у разі, якщо договір укладений в інтересах сім'ї або майно, отримане за договором, використано на потреби сім'ї. У таких випадках презумптується згода другого з подружжя. Водночас положення Цивільного кодексу України (ч. 2 ст. 52) передбачають обмеження щодо відповідальності фізичних осіб – підприємців, що мають особисті зобов'язання. Іншим важливим аспектом є право на компенсацію [2]. Постанова КЦС ВС від 27.10.2021 у справі №341/2539/13 [3] вказує, що при виконанні кредитного зобов'язання подружжям у шлюбі, навіть якщо кредит був оформлений до шлюбу одним із них, інший з подружжя має право на компенсацію половини внесених коштів. Також розглянуто правове регулювання відносин між чоловіком і жінкою, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. Згідно зі статтею 74 СК України, майно, набуте за час спільного проживання, визнається об'єктом спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено договором. Судова практика (наприклад, справи №308/1213/19, №552/4291/22 та №760/20948/16-ц [3]) деталізує критерії, за якими встановлюється факт проживання однією сім'єю: спільний побут, ведення господарства, наявність спільного бюджету, народження дітей, документи та свідчення, що підтверджують подружні відносини без офіційної реєстрації.

Дослідження С. Лісового (2025) підкреслює важливість порівняльно-правового аналізу майнового режиму подружжя, порівнюючи українське законодавство з міжнародними стандартами [4]. Автор акцентує на необхідності вдосконалення норм СК України для гармонізації з європейськими підходами, зокрема щодо визначення часток при поділі майна.

Н. Федорченко та С. Лісовий (2024) деталізують етапи судового поділу спільного майна, звертаючи увагу на проблеми, пов'язані з оцінкою майна та визначенням боргових зобов'язань подружжя [5]. Вони зазначають, що суди часто стикаються з труднощами через відсутність чітких критеріїв розмежування особистих і спільних боргів.

О. Сафончик (2017) аналізує правові наслідки припинення шлюбу в Україні та країнах ЄС, наголошуючи на відмінностях у підходах до поділу майна [6]. Автор підкреслює, що європейське законодавство часто передбачає більш гнучкі механізми договірного поділу, які могли б бути адаптовані в Україні. Д. Плюшко (2023) досліджує немайнові права подружжя після розірвання шлюбу, але також торкається майнових аспектів, зокрема питань компенсації при нерівному поділі спільної власності [7]. Дослідження вказує на необхідність уніфікації судової практики для забезпечення справедливого розподілу.

Т. Чудік (2018) акцентує на практичних аспектах судового поділу майна, зокрема на проблемах визначення складу спільної сумісної власності [8]. Автор зазначає, що нечіткість у законодавстві щодо майна, набутого до шлюбу, але використаного в інтересах сім'ї, ускладнює судові процеси. В. Цюра та А. Автух (2015) досліджують договірний режим поділу майна, підкреслюючи переваги шлюбних договорів як інструменту попередження спорів [9]. Вони також аналізують судову практику, яка демонструє зростання кількості справ, пов'язаних із поділом майна, через економічні та соціальні зміни в Україні.

Таким чином, оглянуті джерела охоплюють як теоретичні, так і практичні аспекти поділу майна подружжя, вказуючи на необхідність вдосконалення законодавства та уніфікації судової практики для забезпечення справедливого і прозорого регулювання майнових відносин.

3. Постановка завдання

Метою даного дослідження є всебічний аналіз правового регулювання майнових відносин між подружжям в Україні, зокрема в рамках норм, передбачених СК України. У центрі уваги дослідження знаходяться питання, що стосуються класифікації майна, набутого під час шлюбу, як спільної сумісної власності, а також критеріїв, які дозволяють розмежувати спільне майно від особистого. Одним із важливих аспектів є визначення умов, за яких майно, набуто під час шлюбу, стає спільною сумісною власністю. Для цього необхідно з'ясувати, які фактори визначають приналежність майна до спільної власності (час набуття, джерело фінансування, умови укладення шлюбного договору тощо). Важливим питанням є також можливість відмежувати спільне майно від особистого, зокрема, коли майно було отримано за рахунок особистих коштів одного з подружжя або в межах дарування. Особлива увага в дослідженні приділяється практичним аспектам, пов'язаним із застосуванням статті 60 СК України, яка регулює режим спільної сумісної власності подружжя. Це включає аналіз судової практики, що дозволяє окреслити конкретні підходи судових органів до визначення належності майна до спільної або особистої власності, а також ролі доказів у процесі доведення чи спростування презумпції спільності майна. Важливою частиною є вивчення прецедентів, що дозволяють сформулювати загальні принципи застосування норм СК України щодо поділу майна під час розлучення. Завдання дослідження включають також вивчення того, як законодавчі зміни впливають на формування правової практики та на підходи до розв'язання майнових спорів між подружжям. Це дозволить глибше зрозуміти, як сучасне правове регулювання забезпечує баланс між правами подружжя та інтересами їхніх дітей, а також як судовою практикою інтерпретує норми права щодо поділу майна.

4. Методи та матеріали

Методологія дослідження правового режиму майна подружжя в Україні базується на поєднанні формально-юридичного аналізу та аналізу судової практики. Збір матеріалів для дослідження включатиме вивчення положень СК України, а також аналіз актуальних рішень судів, зокрема Верховного Суду, щодо розподілу майна подружжя. Окрім цього, будуть використані наукові статті та коментарі експертів з сімейного права, що допомагають розкрити сутність норм статті 60 СК України та критерії визначення спільної або особистої власності. Цей

підхід дозволяє здійснити комплексний аналіз правових норм та практичних аспектів їх застосування в реальних умовах.

5. Результати та обговорення

Відповідно до чинного законодавства України, основні положення, що визначають майнові відносини між чоловіком і дружиною, закріплені в СК України [1]. За загальним правилом, майно, набуте подружжям у період шлюбу, вважається їхньою спільною сумісною власністю, якщо інше не встановлено шлюбним договором.

Важливим юридичним аспектом є з'ясування, чи підпадає майно, набуте в шлюбі, під режим спільної власності. Законодавство України закріплює презумпцію спільності такого майна, яка діє з моменту державної реєстрації шлюбу.

Способи поділу майна між подружжям в Україні:

1. Договірний порядок застосовується, якщо між подружжям немає суперечок щодо складу чи розподілу майна. У такому разі можливе укладення письмової угоди, в якій зазначається, хто й яке майно отримує. Якщо до складу майна входить нерухомість, договір повинен бути нотаріально посвідченим.

2. Судовий порядок застосовується тоді, коли подружжя не дійшло згоди щодо розподілу майна. У такому випадку один із подружжя подає позов до суду, сплачує судовий збір та надає докази щодо спільності майна. Рішення про поділ ухвалюється судом [10].

Згідно зі статтею 61 СК України, об'єктом спільної власності може бути будь-яке майно, включно з цивільно-правовими об'єктами. Це можуть бути не лише речі, а й майнові права чи обов'язки. Така позиція є актуальною в сучасних реаліях, оскільки відображає різноманіття майнових відносин [8].

Перш ніж перейти до визначення порядку поділу майна, необхідно встановити його правовий статус – чи є воно спільною сумісною власністю, чи належить до особистої власності одного з подружжя. Відповідно до статті 61 СК України, майно, набуте під час шлюбу, за загальним правилом вважається спільною власністю. Водночас існують винятки: якщо один із подружжя не мав доходу з поважних причин, таких як навчання, догляд за дітьми, ведення домашнього господарства або хвороба, це не впливає на визнання майна спільним [9].

Враховуючи положення статті 60 СК України, при вирішенні питання про належність майна до спільної сумісної власності подружжя, суд досліджує, чи було це майно набуто під час шлюбу, а також з'ясовує джерело коштів, за які воно придбане. Інакше кажучи, визначення статусу майна залежить від двох ключових факторів: моменту його набуття; джерела фінансування (тобто чи були використані спільні кошти подружжя або особисті кошти одного з них).

У постанові Верховного Суду у справі № 546/912/16-ц від 24 січня 2020 року [3] підкреслено, що правовий режим майна визначається саме за вказаними критеріями: коли саме воно було набуто (під час шлюбу чи до його укладення) і за чий рахунок – спільний чи особистий – воно придбане. Якщо, наприклад, майно придбане на кошти одного з подружжя, але в шлюбі, воно вважається спільною власністю, якщо немає достатніх доказів, що ці кошти є його виключно особистими.

Таким чином, майно, придбане на особисті кошти одного з подружжя (які, наприклад, були отримані до шлюбу, в порядку спадкування чи як подарунок), не вважається спільним і залишається у приватній власності того, хто його набув. У разі виникнення спору щодо правового статусу такого майна, особа, яка наполягає на визнанні його особистим, має надати переконливі докази цього. Якщо ж такі докази відсутні, діє презумпція спільності майна, і суд вважатиме його спільною власністю подружжя.

У рішенні по справі № 711/2302/18 суд дійшов висновку, що майно, придбане в період шлюбу, може бути визнане особистою власністю одного з подружжя, якщо доведено, що воно було куплене за кошти, які належали лише йому. У цій справі суд встановив, що джерелом фінансування стала виручка від продажу індивідуального майна, що й дозволило визнати нове придбання не спільним, а особистим активом [3]. Це свідчить про те, що факт придбання майна в період шлюбу сам по собі не означає, що воно є спільною власністю – вирішальне значення має джерело коштів [3].

Щодо боргових зобов'язань, законодавство орієнтується на два основні чинники, які визначають, чи є такий борг спільним: по-перше, чи був договір укладений з метою задоволення потреб сім'ї; по-друге, чи були отримані за ним кошти або майно використані на спільні цілі. Перший чинник може бути підтверджений словами другого з подружжя про те, що він був проінформований про укладення договору й не заперечував проти нього. Другий – фактичним використанням отриманого майна чи коштів у сімейних інтересах, що відображається в результатах виконання зобов'язання [10; 11].

Водночас, ані СК України, ані інші нормативні акти прямо не визначають можливість віднесення боргів до спільної власності подружжя. Так, частина друга статті 52 Цивільного кодексу України вказує, що підприємець, навіть у шлюбі, несе відповідальність за свої борги тільки власним майном. Проте в це майно може входити і його частка у спільній сумісній власності, якою він володіє разом з іншим із подружжя.

Отже, якщо один із подружжя порушує договірні зобов'язання, відповідальність за це несе він особисто, і відповідно, стягнення може бути звернено на його частку у спільному майні, але не на все майно цілком [2].

До спільної власності також можуть належати заробітна плата, пенсії, стипендії та інші доходи, які отримав один із подружжя, якщо вони були використані для потреб сім'ї. Це також стосується майна, набутого одним із подружжя за договором у спільних інтересах. Таким чином, навіть якщо кошти були офіційно отримані лише одним з подружжя, але витрачені на забезпечення сімейних потреб, відповідне майно може визнаватися спільним.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 27 жовтня 2021 року у справі № 341/2539/13-ц зазначено, що якщо подружжя підписало кредитний договір до шлюбу, але його зобов'язання виконувалися вже під час шлюбу, то особа, яка не є стороною договору, але перебуває у шлюбі з боржником, має право на компенсацію половини внесених сум у разі розірвання шлюбу. Це положення ілюструє судову практику щодо захисту прав подружжя на компенсацію витрат за зобов'язаннями, які виникли до шлюбу, але виконувалися під час нього [3].

У випадках, коли один з подружжя втрачає нерухомість і не бажає отримувати матеріальну компенсацію, Пленум Верховного Суду України визначив, що компенсація може бути виплачена якщо подружжя не дійшло до згоди щодо поділу майна. Це підкреслює можливість звернення до суду для отримання компенсації за втрачене майно, навіть коли одна зі сторін відмовляється від отримання матеріальної компенсації [2].

У разі, якщо майно не може бути поділено фізично, суд може залишити його у спільній власності, визначивши порядок користування ним.

СК України також охоплює правове регулювання майнових відносин між особами, які проживають разом без офіційної реєстрації шлюбу. Згідно зі статтею 74 цього Кодексу, усе майно, що було набуто такими особами під час їхнього спільного проживання, визнається їхньою спільною власністю, якщо інше не передбачено письмовою угодою між ними.

У Постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 12 жовтня 2023 року у справі № 308/1213/19 (провадження № 61-21453св21) [3] підкреслюється, що майно, яким володіє подружжя, яке проживає у незареєстрованому шлюбі, може визнаватися спільною сумісною власністю за умови, що встановлено факт спільного побуту та ведення спільного господарства.

6. Висновки

Отже, згідно з чинним українським законодавством, зокрема положеннями СК України, майно, яке належить подружжю, вважається спільною сумісною власністю, якщо інше не передбачено шлюбним договором. Головним критерієм для визнання майна спільним є факт його набуття під час шлюбу за спільні кошти чи зусилля. При цьому діє презумпція спільності майна, яку можна спростувати лише за умови доведення того, що майно було придбане за особисті кошти одного з подружжя. Основні орієнтири для встановлення правового статусу майна – час його набуття, джерело фінансування, а також мета придбання. Наприклад, борги, що виникли під час шлюбу, можуть вважатися спільними, якщо вони були отримані в інтересах сім'ї. Крім того, законодавство визначає, що прибутки, отримані одним із подружжя на користь родини, також є об'єктом спільної власності. Навіть особи, які мешкають разом як сім'я без

офіційного шлюбу, можуть претендувати на встановлення спільної власності – за умови підтвердження факту спільного життя, побуту та виконання взаємних обов’язків.

References

1. Verkhovna Rada Ukrainy. (2002, January 10). *Simeinyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 2947-III vid 10 sichnia 2002 roku* [Family Code of Ukraine: Law of Ukraine No. 2947-III of January 10, 2002]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (in Ukrainian)
2. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003, January 16). *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 435-IV vid 16 sichnia 2003 roku* [Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine No. 435-IV of January 16, 2003]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (in Ukrainian)
3. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. (n.d.). *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen* [Unified State Register of Court Decisions]. <https://reyestr.court.gov.ua> (in Ukrainian)
4. Lisovyi, S. A. (2025). Mainoviy rezhym podruzhhzia ta podil spilnoho maina: Porivnialno-pravovyi analiz [Property regime of spouses and division of joint property: A comparative legal analysis]. *Analitichno-porivnialne pravo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, (1), 195–199. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.31> (in Ukrainian)
5. Fedorchenco, N. V., & Lisovyi, S. A. (2024). Etapy podilu spilnoho maina podruzhhzia: Problemy teorii ta praktyky [Stages of division of joint property of spouses: Problems of theory and practice]. *Nove Ukrainske Pravo – New Ukrainian Law*, (5), 48–52. <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.5.6> (in Ukrainian)
6. Safonchyk, O. I. (2017). Pravovi naslidky prypynennia shliubno-simeinykh pravovidnosyn za zakonodavstvom Ukrainy ta krain Yevrosoiuzu [Legal consequences of termination of marital-family legal relations under the legislation of Ukraine and EU countries]. *Chasopys Tsyvilystyky – Journal of Civil Studies*, (24), 79–82. <http://hdl.handle.net/11300/9151> (in Ukrainian)
7. Pliushko, D. S. (2023). Okremi pytannia nemainovykh prav ta oboviazkiv podruzhhzia pislia prypynennia shliubu za simeinym zakonodavstvom Ukrainy ta krain YeS [Certain issues of non-property rights and obligations of spouses after termination of marriage under the family legislation of Ukraine and EU countries]. *Visnyk Luhanskoho Navchalno-Naukovoho Instytutu imeni E. O. Didorenka – Bulletin of Luhansk Scientific-Educational Institute named after E. O. Didorenko*, (3), 132–141. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.103.132-141> (in Ukrainian)
8. Chudik, T. V. (2018). Osoblyvosti podilu maina podruzhhzia [Features of division of spouses' property]. *Molodyi Vchenyi – Young Scientist*, 3(2), 633–637. <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5023/4929> (in Ukrainian)
9. Tsiura, V. V., & Avtukh, A. A. (2015). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання podilu maina podruzhhzia za zakonodavstvom Ukrainy [Features of legal regulation of division of spouses' property under Ukrainian legislation]. *Pravo i Suspilstvo – Law and Society*, 4(4), 119–124. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_4%284%29_23 (in Ukrainian)
10. Lebediuk, K. O., & Franko, I. Yu. (2024). Osoblyvosti podilu maina podruzhhzia v sudovii praktytsi [Peculiarities of spouses' property division in judicial practice]. In *Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference "Science in the Modern World: Innovations and Challenges" (October 24–26, 2024)* (pp. 696–704). Perfect Publishing. <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-in-the-modern-world-innovations-and-challenges-24-26-10-2024-toronto-kanada-arhiv> (in Ukrainian)
11. YURLIGA. (n.d.). Podil maina podruzhhzia: shcho potribno znaty? [Division of spouses' property: What you need to know?]. YURLIGA. https://jurliga.ligazakon.net/ru/news/219974_podl-mayna-podruzhhzha-shcho-potrбно-znati (in Ukrainian)